

Amsterdam, 29 Şubat 2024

OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights
Tolerance and Non-Discrimination Department

Ul. Miodowa 10
00-251
Warsaw, Poland

Subject: **Stichting Justice Square** bünyesinde Türkiye’de Gülen Hareketine yönelik işlenen nefret suçlarının tespiti ve bu kapsamda **OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights** bünyesinde yıllık olarak hazırlanan raporlara katkı sunulması için hazırlanmış olan “*Türkiye’de Gülen Hareketine Yönelik Nefret Suçları*” konulu Raporun kurumunuza bildirilmesi

Giriş

1. Türkiye’de 17/25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarıyla birlikte Gülen Hareketine yönelik başlayan nefret söylemi, 15 Temmuz darbe girişimiyle birlikte devlet politikası haline gelmiştir. Türkiye’de nefret saikli insanlık suçlarının işlenmesine ön ayak olan bu nefret politikaları ile mücadele edilmesi, bu eylemleri gerçekleştiren faillerin ortaya çıkarılması, Erdoğan rejiminin nefret politikalarının bütün dünyaya anlatılması, son dönemde gerçekleştirilen nefret suçlarının tespiti ve uluslararası raporlara yansıtılması ve en önemlisi de bu konuda uluslararası toplumda farkındalığın artırılması bakımından **Stichting Justice Square** bünyesinde Türkiye’de Gülen Hareketine yönelik nefret politikaları konulu bu çalışma yapılmıştır.
2. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights bünyesinde yıllık olarak hazırlanan ve üye ülkelerde işlenen nefret suçlarına yer verilen raporlara katkı sunmak amacıyla bu çalışma kurumunuza gönderilmiştir. Daha önce 2022 yılında

işlenen nefret suçlarına ilişkin vakara kurumunuza bildirilmişti. Türkiye’de Gülen Hareketine yönelik işlenen eylemlerin politik saik ve mücadeleden ziyade tamamen nefret sakiyle işlenen eylemler olduğunun açıklığa kavuşturulması bakımından aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bununla birlikte 2023 yılında Gülen Hareketine yönelik işlenen nefret suçları ayrıca bildirilecektir.

3. Bu noktada Türkiye’de Gülen Hareketine yönelik işlenen nefret suçlarının esas boyutu, Erdoğan rejimi çöktükten ve hasar tespiti yapıldıktan sonra ortaya çıkacaktır. Bu koşullar altında özellikle vakfımıza ulaşan mağdurların beyanları ile internet haber platformları ve sosyal medya üzerinden temin edilen örnekler üzerinden Türkiye’de uygulanan nefret politikaları ve ayrımcı rejim uygulamaları anlatılmaya çalışılmıştır. Kısıtlı koşullarda elde edilen bu bilgiler ve ortaya konan vakalar yaşananların bireysel hak ihlalleri olmayıp Erdoğan Rejiminin nefret politikalarının sistemli bir ürünü olduğu ortaya koymaktadır.

A. Türkiye’de Gülen Hareketine Yönelik Nefret Politikalarının Başlayış Süreci

4. Bilindiği üzere birçok toplumda nefret söyleminin belli dönemlerde siyasal ve toplumsal gelişmelere bağlı olarak ortaya çıktığı bilinen bir gerçektir. Türkiye’de belli dönemlerle belirli kişi, grup ve oluşumlar bu nefret söyleminin hedefi haline getirilmişlerdir. Türkiye’de demokratik toplum yapısının gelişmemesi ve toplumun sürekli siyasetin bir aparatı haline dönüşmesinin de bir sonucu olarak her dönemde özellikle siyaset temelli anti demokratik ve insanlık dışı uygulamaları benimseyen düşünce ve oluşumların hayat bulduğu bilinen bir gerçektir. Toplumsal farklılıkları bir zenginlik olarak görmekten ziyade yok edilmesi veya ötekileştirilmesi gereken bir unsur olarak değerlendiren antidemokratik oluşumlar ve onların siyasi uzantıları her dönemde toplumda ötekileştirmeyi esas alan, ötekinin hakkını yok sayan, hoşgörüsüzlüğü ve nefreti yayan, teşvik eden ve savunan bir konumda yer almışlardır. Bu nedenle Türkiye’de geçmişten bu yana Kürtler, Roman vatandaşlar, Ermeni, Hristiyan ve Yahudi gibi toplumsal gruplar ile son dönemde Türkiye’ye savaş ve iç çatışmalardan dolayı göç etmek zorunda kalan başta Suriyeliler olmak üzere diğer göçmen gruplar sıklıkla nefret söylemlerinin hedefinde yer almışlardır. Türkiye’de nefret söyleminin son dönem hedef kitlesi ise Gülen Hareketi olmuştur.
5. Türkiye’de nefret politikalarının hedefi haline getirilen Gülen Hareketi, Türkiye’de eğitim ve kültür faaliyetleriyle ön plana çıkan, çalışmalarında diyalog ve hoşgörüyü esas alan çağdaş bir harekettir¹. Türkiye’de siyasal İslam esaslı bir politika yürüten

1 Bknz. Özdalga, Elisabeth: 'Worldly Asceticism in Islamic Casting: Fethullah Gülen's Inspired Piety and Activism', Critique, no. 17 (Fall 2000): 83-104; Turam, Berna: 'Between Islam and the State: The Politics of Engagement: The Engagements between the Gülen Community and the Secular Turkish

Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) rejimiyle bu noktada uyum sağlayamayan ve rejimin iradesi altına girmeyen Gülen Hareketi ülke tarihinde yaşanan en yoğun, geniş çaplı ve sistematik nefret söylemi kampanyasının hedefine konulmuştur. Özellikle Erdoğan rejiminin karıştığı yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarının başladığı 17/25 Aralık soruşturmaları sonrası Gülen Hareketi sistematik, planlı ve nihai olarak toplumdan dışlamayı ve silmeyi esas alan bir nefret politikasının hedefi haline getirilmiştir².

6. Olgunlaştırılan nefret politikaları bu defa 15 Temmuz darbe girişimi gerekçe gösterilerek devlet politikası haline dönüştürülmüştür. İnsanlar gerek ceza evlerinde ve gerekse sivil hayatta bu nefret politikasının etkisi ile sivil ölüme terkedilmiştir. Özellikle çıkarılan OHAL KHK'ları ile kamudaki görevlerinden ihraç edilenler toplumda nefret söyleminin birinci derece muhatapları haline gelmişlerdir.
7. Türkiye'de Erdoğan rejimi, kurumsallaşan propaganda yapılanması sayesinde Gülen Hareketine yönelik "fetö, fetö/pdy, fethullahçı terör örgütü, hain, darbeci, virüs, haşhaşi, ajan, kukla, dış güçlerin uşağı vb." kavramları sistematik ve planlı olarak hükümet lehine olan her olayda veya hükümetin sıkıntıya girdiği her vakada kullanmaya başlamıştır. Hareket mensupları insan onurunu zedeleyen bu nefret içerikli söylemlerin, ayrımcı rejim uygulamalarının ve hukuka aykırı yargısal kararların mağduru olmuşlardır.

B. Nefret Söyleminin Nefret Suçlarına Dönüşmesi

8. Türkiye'de 17/25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarıyla başlayan ve 15 Temmuz darbe girişimiyle devlet politikası haline gelen nefret söylemi ve ayrımcı devlet uygulamaları toplumda da karşılık bulmuştur. İktidar mensupları ve devlet görevlilerinin geliştirdiği nefret politikaları doğrudan eyleme dökülmüş ve çok ciddi nefret suçları ortaya çıkmaya başlamıştır. Nefret söylemiyle başlayan bir süreç yerini nefret suçlarına bırakmıştır. Zaten nefret söylemi derinlemesine incelendiğinde nihayetinde şiddet doğurmayı hedeflediği açıktır.

State', Doktora Tezi, McGill University, Montreal, 2001; Ergil, Doğu: Fethullah Gülen & The Gülen Movement In 100 Questions, Blue Dome Press (17 Dec. 2012); Agai, Bekim: Fethullah Gülen Hareketinin Eğitime İslamî Etik Kazandırma Projesi, 27.02.2003, <https://fgulen.com/tr/hayati-tr/hareketi-incelemeler/Bekim-Agai-Fethullah-Gulen-Hareketinin-Egitime-Islami-Etik-Kazandırma-Projesi>, İET: 25/05/2023

2 Detaylı bilgi için bknz: "17-25 Aralık Yolsuzluk ve Rüşvet Operasyonu", https://tr.wikipedia.org/wiki/17-25_Aral%C4%B1k_Yolsuzluk_ve_R%C3%BC%C5%9Fvet_Operasyonu, İET:22/05/2023

9. Bu bağlamda Türkiye’de oluşan kaotik ortamında etkisiyle kamu görevlileri tarafından cezaevlerinde, gözaltı merkezlerinde ve sivil hayatta başta Gülen Hareketi mensuplarına yönelik şiddet, tehdit, yaralama ve taciz gibi eylemler gerçekleştirilmiştir. Benzer eylemlerin **nefret saikiyle** sivil vatandaşlar tarafından da gerçekleştirilmesi durumu daha vahim hale getirmiştir. Nefret söylemi toplumda şiddet olarak karşılık bulmuştur.
10. Erdoğan Rejimi tarafından yürütülen nefret politikaları önce devlet şiddetine nihayetinde ise toplumsal şiddete dönüşmüştür. Diğer bir ifade ile devlet doğrudan nefret dilini kullanmıştır. Bu bağlamda kamuoyu tarafından tanınan kişilerin medyada açıkça Gülen Hareketin yönelik olarak “15 Temmuz içimde kaldı, bizim aile 50 kişiyi götürür”³, “Karinızı, çocuklarınızı nasıl koruyacaksınız bizden?”⁴ ve “Zulalardan, listelerden, yaşanacaklarından haberiniz var mı”⁵ tarzı ifadeleri toplumsal nefretin geldiği noktayı açıkça ortaya koymaktadır. Bu ifadeler toplumda oluşturulmak istenen nefret dilinin esasen nasıl kabul gördüğünü de göstermektedir.
11. Gülen Hareketine yönelik yaratılan nefret politikaları cezaevindeki kamu görevlilerinin Gülen Hareketi mensubu olduğu iddiasıyla tutuklu veya hükümlü olanlara yönelik işkence, kötü muamele, hakaret ve kasten yaralama eylemlerini ortaya çıkarmıştır. Özellikle cezaevlerinde ve gözaltı merkezlerindeki şiddet eylemleri nefret politikası kapsamında devlet şiddetinin en vahim örneklerini oluşturmaktadır.
12. Erdoğan Rejiminin bir politika olarak yürüttüğü nefret söyleminin nihai hedeflerinden biri de harekete ve mensuplarına yönelik şiddete teşviktir. Zira Gülen Hareketi mensuplarına yönelik kullanılan nefret söylemi ayrımcılığı, tacizi ve fiziksel saldırıları normalleştirmekte ve meşrulaştırmaktadır. Bu şiddete teşvikteki hedef yalnızca sivil vatandaşların Hareket mensuplarına yönelik şiddete başvurması değil bu nefret söylemi ile motive olan kamu görevlilerinin de şiddete başvurmalarını sağlamaktır. Zaten kullanılan nefret dilinin toplumda kabul görmesinin doğal sonucu olarak birçok şiddet eylemi gerçekleşmeye başlamıştır.

3 “‘15 Temmuz içimde kaldı, bizim aile 50 kişiyi götürür’ diyen Sevda Noyan’a ailesinden hakaret davası”, 10.05.2020, <https://tr.euronews.com/2020/05/10/15-temmuz-icimde-kald-bizim-aile-50-kisiyi-goturur-diyen-sevda-noyan-a-ailesinden-hakaret>, İET:03/08/2023

4 “Bir tehdit de Fatih Tezcan’dan: Karinızı, çocuklarınızı nasıl koruyacaksınız bizden?” 12.05.2020, <https://halktv.com.tr/gundem/bir-tehdit-de-fatih-tezcandan-karinizi-cocuklarinizi-nasil-koruyacaks-424992h>, İET:05/08/2023

5 “Fatih Tezcan: Bir daha sokağa çıkarsak listelerden, kimleri toplayacağımızdan haberiniz var mı; karınızı, çocuğunuzu nasıl koruyacaksınız?”, 11.05.2020, <https://t24.com.tr/haber/fatih-tezcan-bir-daha-sokaga-cikarsak-listelerden-kimleri-toplayacagimizdan-haberiniz-var-mi-karinizi-cocugunuzu-nasil-koruyacaksınız,877941>, İET:05/08/2023

13. Erdoğan Rejiminin Gülen Hareketine yönelik şiddete teşvik politikaları toplumun birçok kesiminde karşılık bulmuştur. Organize suç örgütü lideri Sedat Peker, 15 Temmuz 2017 tarihinde düzenlenen 15 Temmuz temalı etkinlik programında söylediği “...Onların düşündüğü gibi cezaevleri de bir gün basılacak. Ancak vallahi onların hayal ettiği gibi değil. Dışarıda yakaladıklarımızın hepsini ağaçlara, bayrak direklerine astıktan sonra o cezaevlerine de gireceğiz. Onları cezaevlerinde de asacağız. Boyunlarından asacağız bayrak direklerine...” ifadeleri nefret, şiddet ve açıkça tehdit içermektedir⁶. Bu ifade nedeniyle Sedat Peker hakkında “suç işlemeye alenen tahrik” suçundan açılan davada İstanbul Anadolu 41. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından beraat kararı verilmiştir. Beraat gerekçesinde terör örgütlerine karşı devletin ve milletin yanında durmanın her Türk vatandaşının görevi olduğuna ve sanık Peker'in sözlerinin muhatabının FETÖ/PDY isimli terör örgütünün üye ve sempatizanları olduğundan suç unsuru içermediğinden beraat kararı verildiğine vurgu yapılmıştır⁷.

C. Nefret Suçlarından İnsanlığa Karşı Suçlara Geçiş Yapılması

14. Gülen Hareketine yönelik Erdoğan rejiminin geliştirdiği nefret söyleminin nefret suçlarına zemin hazırladığı açıktır. Ancak bu eylemlerin nefret suçlarıyla sınırlı kalmadığı nefret suçlarının nitelikli insanlık suçlarına dönüştüğü süreç içerisinde görülmüştür.
15. Erdoğan rejimi tarafından dile getirilen “fetö(!)” başlıklı “ihamet çetesine... haşhaşilere... virüslere... acırsanız acınacak hale gelirsiniz” içerikli mesajlardan nihai hedefin Gülen Hareketini yok etmek ve toplumdan temizlemektir. Rejim bu hedefine doğru giderken toplumsal motivasyonu daim kılmak ve toplumdaki nefreti sürdürmek için bu mesajları tekrarlamaktadır. Bu mesajların nihai sonucu insanlık suçlarının işlenmesidir.
16. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu, Gülen Hareketi gönüllüsü mağdurlarının başvuruları üzerine verdiği birçok kararında⁸, öldürmeler ve işkenceler bir tarafa, Gülen Hareketine yönelik sadece

6 “Sedat Peker: Onları, boyunlarından bayrak direklerine asacağız, Azrail'den memuriyet dileyin!”, 16.07.2017, <https://t24.com.tr/haber/sedat-peker-onlari-boyunlarindan-bayrak-direklerine-asacagiz-azrailden-memuriyet-dileyin,414672> , İET:06/08/2023

7 “Mahkeme Sedat Peker'in beraat gerekçesinde övgü dolu sözler kullandı”, 16.08.2018, <https://www.evrensel.net/haber/357048/mahkeme-sedat-pekerin-beraat-gerekcesinde-ovgu-dolu-sozler-kullandi> , İET:06/08/2023

8 United Nations, Human Rights Council Working Group on Arbitrary Detention, https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Detention/Opinions/Session88/A_HRC_WGAD_2020_51_Advance_Edited_Version.pdf; https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Detention/Opinions/Session88/A_HRC_WGAD_2020_47_Advance_Edited_Version.pdf , İET:06/08/2023

kitlesel gözaltı ve tutuklama kampanyasının bile insanlığa karşı suç teşkil edebileceğini açıkça vurgulamıştır. Aynı şekilde BM bağımsız uzmanı Alfred de Zayas 26 Şubat 2021 tarihli makalesinde, bu zamana kadar Gülen Hareketi gönüllülerine yönelik saldırılar ile soykırımın on aşamasından sekizinin (imha ve inkar hariç; sınıflandırma, simgeleme, ayrımcılık, dehümanizasyon, örgütlenme, kutuplaşma, hazırlık, zulüm) gerçekleşmiş olduğunu belirtmiştir⁹. Kısaca, Gülen Hareketi gönüllülerine yönelik eylemlerin insanlığa karşı suç niteliği taşıdığına kuşku bulunmamaktadır.

17. Gülen Hareketine yönelik aşağılama, hedef gösterme ve düşmanlaştırma eylemlerinin artık şiddeti hedeflediği kategori hayata geçirilmektedir. Bu kategoride doğrudan şiddete teşvik ve nihayetinde soykırım veya insanlık suçuna varabilecek nitelikte ifadeler kullanılmaktadır. Özellikle *"kökünü kazıyacağız, temizleyeceğiz, tek ferdini bırakmayacağız, yaşam hakkı tanımayacağız, gömeceğiz"* tarzı ifadeler bu kategorinin yaygın ifadeleridir. Zaten bu kategorideki söylemler ilk başta kendisini nefret suçları ile göstermektedir. Sonrasında ise diğer insanlık suçlarının işlenme riski artmaktadır. Zaten bu kategorideki söylemlerin nihai hedefi de bu suçların işlenmesi veya işlenmesini teşvik etmektir¹⁰.

D.Nefret Söyleminin Şiddete, İşkenceye ve Kötü Muameleye Dönüşmesi

18. Daha önce de vurgulandığı üzere nefret söyleminin bir politika çerçevesinde yayılması ve toplumda meşru görülmeye başlanması ile birlikte ayrımcılık, taciz, tehdit, fiziksel şiddet ve benzeri haksız fiiller işlenmeye başlanmış ve çok ciddi insan hakları ihlalleri ortaya çıkmıştır. Oluşturulan nefret politikalarının sonucu olarak sadece kişilerin şiddetten uzak olma hakları ihlal edilmemekte bunun yanında can, mal, maddi ve manevi varlıkları da saldırı altına girmiştir. Özellikle nefret söyleminin sonucu olarak kişinin örgüt üyeliğinden yargılanması veya KHK ile ihraç edilmiş olması nedeniyle postayla, e-postayla, telefonla, mesajla, veya duvar yazısıyla rahatsız edilme veyahut doğrudan şiddet ve taciz vakaları ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde cezaevlerinde ve gözaltı merkezlerinde tamamen nefret saikiyle işkence, kötü muamele ve çıplak arama gibi suç niteliğinde eylemler gerçekleştirilmiştir.

9 Alfred de Zayas: Crimes Against Humanity in Erdogan's Turkey, 26.02.2021, <https://www.realclearreligion.org/articles/2021/02/26/crimes-against-humanity-in-erdogans-turkey-661936.html>, İET:06/08/2023

10 "Gülen Hareketi Mensuplarına Karşı Yürütülen Nefret Suçu İzleme Projesi", <https://nefretsucu.com/hakkimizda>, İET: 28/06/2023

19. Esasen özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrası adeta bir cadı avına dönüşen süreçte Gülen Hareketine yönelik çok ağır nefret suçları işlenmiştir. Ancak OHAL sürecinin oluşturduğu kaotik ortamdan dolayı mağdurlar bu eylemler nedeniyle suç duyurusunda dahi bulunamamıştır. Aynı şekilde bağımsız medyaya yönelik kısıtlamalar ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik baskılar nedeniyle bu hususlar kamuoyunun bilgisine sunulamamıştır. Bununla birlikte geçen zaman sürecinde özellikle sosyal medya üzerinden mağdurlar uğradıkları mağduriyetleri anlatmaya başlamışlardır. Darbe girişimi üzerinden yaklaşık 8 yıl geçmesine rağmen Gülen Hareketine yönelik nefret saikli suçlar işlenmeye devam etmektedir. Sorunun anlaşılabilmesi bakımından yakın tarihli birkaç vakayı örnek vermekte fayda vardır. Bu kapsamda:

- Kanun Hükmünde Kararname ile sınıf öğretmenliği görevinden 2016 yılında ihraç edilen Emine Özdemir Kara, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesine bağlı Fevziçakmak Mahallesinde yaşadığı evinde sık sık komşuları ve kiracıları tarafından 'terörist', 'vatan haini' gibi suçlayıcı söylemlere ve fiziki darplara maruz kalmıştır. Emine Özdemir Kara ve kardeşi KHK'yle ihraç edildikten sonra yaşadıkları mahalleden dışlanmış, ötekileştirilmiş ve defalarca hakarete maruz kalmışlardır. Daha önce bu nedenle darp edilen ve polise şikayette bulunan Kara, hiçbir sonuç alamamıştır. Olay HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Meclis gündemine de taşınmıştır¹¹.

- Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki Kamen şehrinde yaşayan R. Y., Gülen Hareketi mensubu olduğu gerekçesiyle Türkiye kökenli bir kişi tarafından darp edilmiştir. 18 May 2022 tarihinde meydana gelen olayda 41 yıldır Almanya'da yaşayan R. Y. kızı ve damadı ile gittiği Ö.K. H. isimli döner dükkanının yeni sahibi tarafından R.Y'nin '**terörist**' olduğu iddiasıyla nefret suçuna ve saldırısına maruz kalmıştır. Saldırıya uğrayan R.Y'nin vücudundaki darp izleri polis tutanağı ve hastane raporuyla da tespit edilmiştir¹².

- Eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya yakın mafya tarafından bir süre önce ölümle tehdit edilen Gülen Hareketine yakın ve KHK ile kapatılan Zaman' Gazetesinin eski Ankara muhabiri ve gazeteci Ahmet Dönmez, "*Süleyman Soylu'nun mafyası Ayhan Bora Kaplan'ın yükseliş hikayesi*" konulu YouTube videosunun ardından

11 "Tüm mahalle KHK'liye karşı: 'Vatan haini' dediler, darp ettiler", 19.04.2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/tum-mahalle-khkliye-karsi-vatan-haini-dediler-darp-ettiler-haber-1561202> ; <https://www.youtube.com/watch?v=AXv2jKjVibU>, İET:10/08/2023

12 "Cemaat'e yönelik nefret suçu Almanya'ya taşındı; 'terörist' diyerek darp ettiler" 18.05.2022, <https://www.tr724.com/cemaate-yonelik-nefret-sucu-almanyaya-tasindi-terorist-diyerek-darp-ettiler/> , İET:10/08/2023

videoda adı geçen mafya İhsan Hızarcı tarafından 18/03/2022 tarihinde İsveç'in başkenti Stockholm'de çocuğunun gözü önünde saldırıya uğradı. Saldırı nedeniyle bilincini kaybeden Dönmez hastanede tedavi altına alındı¹³. Olaydan hemen sonra topluma gözdağı vermek için gazetecinin yaralı halde yerdeki fotoğrafı Erdoğan rejimine yakın Twitter hesapları tarafından paylaşılmıştır.

- Türkiye'de nefret söyleminin yaygınlaşmasında ana aktör rolünde olan havuz medyası yeri geldiğinde nefret söyleminin şiddetle sonuçlanmasını istediği somut hedefleri olan haberler de yayınlamaktadır. Bu kapsamda Sabah gazetesinin 25 Ekim 2022 tarihinde manşetten hedef gösterdiği eski Emniyet Müdürü Murat Çetiner'in otomobiline 04/11/2022 tarihinde saldırı oldu. İsveç'te yaşayan Murat Çetiner'in aracının camı kırıldı¹⁴. Sabah gazetesinin Milli İstihbarat Teşkilatı ile yakın çalışan 'özel istihbarat şefi' Abdurrahman Şimşek, son dönemde yurt dışında yaşayan ve aralarında Murat Çetiner'in de bulunduğu çok sayıda ismi hedef göstermişti. Sabah, Murat Çetiner'le ilgili haberinde de eski emniyet müdürüne ait ev adresi, otomobili, alış veriş için gittiği yerler dahil olmak üzere bütün kişisel bilgilerini sayfalarında açık açık yayınlamıştır.

- Gazete İsveç ve Almanya'da yaşayan ve Gülen Hareketine yakın olan gazeteciler olan Cevheri Güven, Abdullah Bozkurt, Bülent Keneş¹⁵ ve Levent Kenez'i hedef göstermişti. Gazete Almanya'da yaşayan sürgün gazeteci Cevheri Güven'in yaşadığı evin ve kendisinin fotoğraflarını gizlice çekerek hedef göstermişti¹⁶. İsveç'in başkenti Stockholm'de yaşayan kapatılan Today's Zaman gazetesinin eski Ankara Temsilcisi ve Nordic Monitor Genel Yayın Yönetmeni Abdullah Bozkurt'un fotoğrafları, ulaşım için kullandığı otobüs durağı, evinin adresi gibi kişisel bilgilerini yayınlarak hedef haline getirdi¹⁷.

13 "Soylu'nun mafyasının ölümle tehdit ettiği gazeteci Ahmet Dönmez İsveç'te çocuğunun gözü önünde saldırıya uğradı", 18.03.2022, <https://boldmedya.com/2022/03/18/soylunun-mafyasinin-olumle-tehdit-ettigi-gazeteci-ahmet-donmez-isvece-cocugunun-gozu-onunde-saldiriya-ugradi/>, İET:10/08/2023

14 "Sabah gazetesi hedef göstermişti; Murat Çetiner'in aracına saldırı", 04.11.2022, <https://www.tr724.com/sabah-gazetesi-hedef-gostermisti-murat-cetinerin-aracina-saldiri/>

15 "Son dakika | FETÖ ihanetinin sözcüsü Levent Kenez, İsveç'te saklanıyor", 04.11.2022, <https://www.sabah.com.tr/galeri/gundem/son-dakika-feto-ihanetinin-sozcusu-levent-kenez-isvece-saklaniyor>, İET:10/08/2023

16 "SABAH, firari FETÖ'cü Cevheri Güven'i Almanya'daki adresinde görüntüledi: İşte tetikçinin iftira yuvası", 22.09.2022, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2022/09/22/sabah-firari-fetocu-cevheri-guveni-almanyadaki-adresinde-goruntuledi-iste-tetikcinin-iftira-yuvasi>, İET:10/08/2023

17 "İşte o FETÖ'cü Abdullah Bozkurt'un son hali", 10.10.2022, <https://www.sabah.com.tr/galeri/gundem/son-dakika-sabah-karlov-suikastinin-planlayicisini-buldu-iste-o-fetocunun-son-hali/11>, İET:10/08/2023

- Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde Düsseldorf'a bağlı Neuss Ülkü Ocakları'nda gerçekleştirilen ziyaret programında Kürtler ile Gülen Hareketi mensuplarını hedef alan AKP'li milletvekili Mustafa Açıkgöz, *"Onlara Türkiye'de yaşam hakkı tanımadığımız gibi Almanya'da da tanımayacağız. Bunlara Türkiye'de yer vermeyeceğiz. Allah'ın izniyle orada bitirdik, dünyanın neresinde olursa olsun saklandıkları delikten çıkarıp yok edeceğiz"* şeklinde beyanlarla yurtdışında bulunan Gülen hareketi mensuplarını ölümle tehdit etmiştir¹⁸. Kürtler ve Gülen Hareketi mensuplarına yönelik açık ölüm tehditleri nedeniyle nefret suçu işleyen AKP Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz hakkında Köln polisi inceleme başlatmıştır.

20. Görüldüğü üzere doğrudan yurt içindeki nefret politikalarının yurtdışında da uygulandığı görülmektedir. Bu kapsamda iktidar partisinin milletvekili tarafından bir sivil toplum kuruluşunda Gülen Hareketi mensuplarının açıkça tehdit etmiştir. Bu tehdit söylemi nefret suçu kapsamında kalan bir söylem olması nedeniyle Erdoğan rejiminin nefret politikalarının etki alanını da ortaya koymaktadır.
21. Diğer taraftan son dönemde özellikle kamuoyunun da gündemine gelen nefret saikli ayrımcı rejim uygulaması ise gözaltında ve cezaevlerinde yaşanan işkence, kötü muamele, dayak, hakaret, tehdit ve çıplak arama uygulamalarıdır. Başta HDP milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve diğer sivil toplum kuruluşları tarafından da gündeme getirilen bu sorun toplumdan gelen yoğun tepkiler üzerine İçişleri Bakanlığı başta olmak üzere devlet kurumları alelacele iddiaları yalanlamaya ve münferit olaylar olduğu yönünde açıklamalar yapmıştır.
22. Gülen Hareketi mensuplarına yönelik olarak Ankara İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü'nde görevli polislerin gözaltında hakaret, tehdit, yaralama, cinsel saldırı, kötü muamele ve işkence yaptığı Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezince hazırlanan raporlarla tespit edilmiştir. Gülen Hareketi mensubu olma iddiası ile Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından gözaltına alınan kişilere işkence, hakaret, tehdit ve cinsel saldırı eylemleri olduğuna dair ihbarlar gelmesi üzerine Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi, Ankara İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube

18 "AKP'li vekilin Almanya'daki konuşmasına tepki", 16.01.2023, <https://www.dw.com/tr/akpli-vekilin-almanyadaki-konu%C5%9Fmas%C4%B1-tepkilere-yol-a%C3%A7t%C4%B1/a-64403966>, İET:10/08/2023

Müdürlüğünde gözaltında bulunan bu kişilerle görüşerek 26.01.2022¹⁹, 02.03.2022²⁰ ve 04.04.2022²¹ tarihli raporları düzenlemiştir

23. işkence eylemlerinin temelinde devlet politikası haline gelen nefret politikaları yatmaktadır. Nefret saikiyle gözaltında ve cezaevlerinde işkence eylemleri gerçekleşmektedir. Bu eylemler tamamen nefret sikiyle gerçekleştirilmektedirler. Türkiye’de gözaltı merkezlerinde ve cezaevlerinde çıplak arama sistematik bir şekilde uygulanmakta olup münferit vakalar olarak değerlendirilemez.
24. Gülen Hareketi mensuplarına yönelik diğer işkence eylemlerinde olduğu gibi hareket mensubu olduğu iddiası ile gözaltında bulunan kişilerin tehdit ve hakaretlerle itirafçı olmaya zorlandığı; kişilere kaba dayak atıldığı, tekme ile vücudunun değişik yerlerine vurulduğu; mülakatlar esnasında tehdit ve hakaretlerin yanı sıra çıplak arama yapıldığı; çıplak haldeyken hakaret, tehdit, makatına şişe veya başka cisim sokma tehditlerine maruz kalındığı; soğuk su ile iki defa ıslatıldıkları anlaşılmaktadır.

E. Nefret Politikalarının Hız Kesmeden Devam Etmesi

25. 2016 yılında başlayan nefret söylemi halen bir devlet politikası olarak uygulanmakta ve siyasi unsurlar ve vatandaşlar tarafından hareket mensupları sürekli hedef gösterilmektedirler.
26. Brüksel’de faaliyet gösteren "Solidarity with Others"²² platformu tarafından koordine edilen **Gülen Hareketi Mensuplarına Karşı Yürütülen Nefret Suçu İzleme Projesi** kapsamında 2015 – 2020 yılları arasında merkez medyadaki **19 yayın platformu** ve **473 köşe yazarı** üzerinde yapılan incelemeler neticesinde toplamda **917.061** nefret ifadesinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu yayınlardaki nefret söylemleri 4 kategoride yer almıştır²³:

19 Ankara Barosu 67. Olağan Genel Kurulunda Alınan Tavsiye Kararı Doğrultusunda Yayımlanan İnsan Hakları Merkezi Raporları, 02.01.2023, https://ankarabarusu.org.tr/upload/diger/raporlar/26.01.2022_tarihli_ihm_rapor.pdf, İET:11/08/2023

20 Ankara Barosu, 67. Olağan Genel Kurulunda Alınan Tavsiye Kararı Doğrultusunda Yayımlanan İnsan Hakları Merkezi Raporları, 02.01.2023, https://ankarabarusu.org.tr/upload/diger/raporlar/02.03.2022_tarihli_ihm_rapor.pdf, İET:11/08/2023

21 Ankara Barosu, 67. Olağan Genel Kurulunda Alınan Tavsiye Kararı Doğrultusunda Yayımlanan İnsan Hakları Merkezi Raporları, 02.01.2023, https://ankarabarusu.org.tr/upload/diger/raporlar/04.04.2022_tarihli_ihm_rapor1.pdf, İET:11/08/2023

22 <https://www.solidaritywithothers.com/>

23 Solidarity with Others, Nefret Suçu Proje Kapsamı, <https://nefretsucu.com/proje-kapsami>, İET:28/06/2023

1. Hoşgörüsüzlük, abartma, yükleme, çarpıtma (10927 yayın)
2. Hak ve itibara saldırı, küfür, hakaret, aşağılama (3088 yayın)
3. Düşmanlığa, ayrımcılığa, şiddete tahrik (159837 yayın)
4. Soykırıma/İnsanlığa karşı suça tahrik (685 yayın)

27. Esasen 2016 yılından itibaren bir devlet politikasına dönüştürülen bu söylem sosyal soykırıma evirilen bir sürecin temel yakıtı olarak kullanmıştır. Erdoğan tarafından “Allah’ın bir lütfu” olarak değerlendirilen 15 Temmuz darbe girişimi ile Gülen Hareketine yönelik nefret söylemiyle başlayan süreç belirlenen plan çerçevesinde bir soykırıma dönüşmüştür. Bu kapsamda Erdoğan’nın 15/02/2024 tarihinde Mısır ziyareti dönüşü yapmış olduğu *“FETÖ denen bu şer şebekesinin, terör yapılanmasının belini kırdık. FETÖ bataklığını kuruttuk ancak sinekleri temizleme işimiz daha devam ediyor. Mücadelemiz bitmiş değil. Son kukla da Türkiye’ye zarar veremez hale getirilene kadar devam edeceğiz”* şeklindeki sözleri bu politikanın hız kesmeden devam ettiğini en açık ispatıdır.

28. Aynı şekilde AK Parti’nin Nevşehir milletvekili Mustafa Açıkgöz, Milliyetçi Hareket Partisi’nin (MHP) Almanya’daki yapılanması “Almanya Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu’nun, Neuss kenti şubesindeki 13 Ocak 2023 tarihli etkinliğinde yaptığı konuşmasında *“PKK ve FETÖ mensuplarını yok edeceklerini”* söyleyerek, *“Onlara Türkiye’de yaşam hakkı tanımadığımız gibi Almanya’da da tanımayacağız. Dünyanın neresine kaçarlarsa kaçsınlar PKK denen terör örgütünü, FETÖ denen terör örgütünü bitireceğiz”* ifadelerini kullanmış olması darbenin üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen nefret söyleminin etkin olarak varlığını koruduğunu ve şiddeti açıkça teşvik ettiğini ortaya koymaktadır.²⁴ Bir milletvekili Avrupa’nın göbeğinde Gülen Hareketi mensuplarını açıkça ölümle tehdit edebilmektedir.

29. Diğer taraftan Erdoğan rejimi tarafından bir politika olarak yürütülen nefret söyleminin rejim bileşeni haline gelen ve Cumhur İttifakı olarak adlandırılan diğer partiler tarafından da etkin olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu noktada özellikle MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin yakın zamanda söylemiş olduğu *“...FETÖ’yle mücadele amansız ve amasız şekilde devam ediyor. Fakat hala bu terör örgütünün kökünün kazındığını söylemek mümkün değil. Son FETÖ’cü etkisiz hale getirilemeye kadar da süreç devam etmeli...”*²⁵

24 “AK Partili Açıkgöz’ün Almanya’daki konuşması nedeniyle Ankara’ya ‘nefret söylemi’ uyarısı”, 16/01/2023, <https://tr.euronews.com/2023/01/16/ak-partili-acikgozun-almanyadaki-konusmasi-nedeniyle-ankaraya-nefret-soylemi-uyarisi>, İET: 28/06/2023

25 “Kripto damar koparılmış değil”, 21.07.2020, <https://www.odatv4.com/guncel/kripto-damar-koparilmis-degil-21072029-188074>, İET: 28/06/2023

Yine 15 Ocak 2023 tarihinde yaptığı açıklamada kullandığı *”FETÖ’cüler, PKK’lılar, Türk düşmanları, yıkım elemanları, dış güçlere uşaklık eden onursuzlar, bölücüler, zilletle düşenler son şanslarını denemektedir...”* şeklindeki nefret içeren, suçlayıcı, hakaret içerikli, şiddete teşvik edici ifadelerin Erdoğan rejimine müttefik olarak Cumhuriyet ittifakı üyesince de yoğun olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır.

30. Güvenlik politikalarının uygulayıcılarından olan İçişleri Bakanı polis operasyonlarında gözaltına alınan şahıslarla ilgili olarak *“...Ülkemizin birlik ve beraberliğine kasteden hainlere asla müsamaha göstermeyeceğiz,²⁶ ülkemizin birlik ve beraberliğine kasteden hainlere asla göz açtırmayacağız,²⁷ milli irademize darbe yapmaya yeltenen “FETÖ’cülerle” mücadelemiz kararlılıkla devam edecek,²⁸ “FETÖ’cü” hainlerin peşlerini bırakmayacağız,²⁹ halkımızın üzerine acımasızca ateş açan, Gazi Meclis’imizi bombalamaktan geri durmayan, çaldıkları sınav sorularıyla milyonlarca gencimizin geleceğini çalmaya çalışanları affetmeyeceğiz, hain “FETÖ’ye” göz açtırmayacağız”,³⁰ halkımızın üzerine ateş açan hainlerin peşini bırakmayacağız,³¹ tanklarla ezmeye çalışan hainlere göz açtırmayacağız,³² 15 Temmuz hain darbe girişiminde bulunan “FETÖ’ye” yönelik operasyonlarımız aralıksız sürüyor.³³* şeklindeki nefret ifadeleri her fırsatta kararlılıkla tekrarlamaktadır. İçişleri Bakanının bu suçlayıcı sözleri, tartışmalı darbe girişimiyle hiçbir ilgisi olmayan kişiler hakkında dile getirmektedir. Bakan’ın sözleri gerçekten nefret söylemi kategorisine girmekte ve tutuklananların masumiyet karinesini ihlal etmektedir. Bu ifadeler, polis operasyonlarının ve sonrasında alınan adli tedbirlerin, Gülen Hareketi mensubu kabul edilen kişileri hedef alan siyasi amaçlı hükümet eylemleri olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

31. Gülen Hareketini hedef alan bu nefret politikaları, esasen Gülen Hareketi mensuplarına yönelik yapılan ve yapılacak keyfi gözaltılar, tutuklamalar, işten çıkarmalar, mal varlıklarına el konulması, kurumların kapatılması ve özgürlüklerin

26 <https://edition.cnn.com/videos/world/2024/01/29/istanbul-church-shooting-isis-intl-ldn-vpx.cnn>

27 <https://x.com/AliYerlikaya/status/1752201691200393572?s=20>

28 <https://x.com/AliYerlikaya/status/1747488174031450620?s=20>

29

<https://x.com/AliYerlikaya/status/1744947220460212731?s=20>; <https://x.com/AliYerlikaya/status/1715328152501694799?s=20>

30

<https://x.com/AliYerlikaya/status/1716736507128500236?s=20>; <https://www.turkishminute.com/2023/10/24/turkey-detains-611-people-over-alleged-gulen-link/>

31 <https://x.com/AliYerlikaya/status/171052774501113998?s=20>

32 <https://x.com/AliYerlikaya/status/1707627712817369184?s=20>;

<https://twitter.com/AliYerlikaya/status/1758004769866625042>

33 <https://x.com/AliYerlikaya/status/1676834343887437825?s=20>

kısıtlanması gibi hukuksuz uygulamaları meşrulaştırmak için kullanılmıştır. Meşruiyetin sağlanması için uygulanan nefret söyleminde önyargı, düşmanlığı körükleyen yanlış bilgi, komplo teorileri ve tek merkezden üretilmiş propaganda söylemlerine acımasızca başvurulmuştur. Böylelikle topluma empoze edilen nefret söylemi ve ayrımcı rejim uygulamaları sayesinde Gülen Hareketi mensupları sivil ölüme terk edilmiş birer suçlu ilan edilmişlerdir.

Sonuç

32. Erdoğan Rejimimin bakan ve bürokratlarının karıştığı 17/25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturmaları gerekçe gösterilerek Gülen Hareketine yönelik önce parti politikası olarak başlayan ve 15 Temmuz darbe girişimi ile birlikte devlet politikasına dönüştürülen nefret politikaları uygulanmaya başlanmıştır. Bu politikaların nihai amacı şiddet, nefret suçları ve insanlığa karşı suçların işlenmesi suretiyle toplumdan silme, ötekileştirme, tecrite tabi tutma, kriminalize etmektir. Bu kapsamda devlet kendi nefret ve ayrımcı rejim uygulamalarını en katı şekilde uygularken, toplumu ve kamuoyunu da nefret söylemleriyle bu yönde motive etmiştir.
33. Türkiye’de Erdoğan rejimi, kurumsallaşan propaganda yapılanması sayesinde Gülen Hareketine yönelik “fetö, fetö/pdy, fethullahçı terör örgütü, hain, darbeci, virüs, haşhaşı, ajan, kukla, dış güçlerin uşağı vb.” kavramları sistematik ve planlı olarak hükümet lehine olan her olayda veya hükümetin sıkıntıya girdiği her vakada kullanmaya başlamıştır.
34. Bir toplum mühendisliği çalışması ile yürütülen nefret politikaları kapsamında Gülen Hareketi mensupları dışlanmış, ötekileştirilmiş, şeytanlaştırılmış, düşmanlaştırılmış ve nihayetinde devlet ve vatandaş şiddetinin hedefi haline getirilmiştir. Bunun sonucu olarak yüzbinlerce Gülen Hareketi mensubu daha fazla nefret söylemi ve suçlarının hedefi olmak bakımından Avrupa’ya iltica etmek zorunda kalmıştır. Eurostat’a göre, AB ülkelerine ilk kez sığınma talebinde bulunan Türk vatandaşlarının sayısı Eylül ayı itibariyle, 2023 yılı bitmeden tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmıştır³⁴.
35. Bir politika olarak uygulanan bu nefret söylemi etkisini cezaevlerinde, sokakta, mahallede ,sosyal, ekonomik ve kültürel hayatın her alanında göstermiştir. Nihayetinde Hareket mensupları bir taraftan sivil ölüme terkedilirken diğer taraftan insanlık suçu olan işkence, kötü muamele, kasten yaralama, tehdit ve hakaret eylemlerinin mağduru haline gelmişlerdir. Erdoğan rejimini başlattığı bu yok etme

34 Applications for asylum lodged in Nov 2023 (n=118,000), 18.01. 2024, <https://euaa.europa.eu/latest-asylum-trends-asylum>, İET: 14.01. 2024

projesi kapsamında çocuk, genç, yaşlı, hasta, hamile ayrımı yapılmadan Hareketle ilişkilendirilen herkes devletin nefret dilinin ve diktatoryal uygulamalarının hedefi haline gelmiştir.

36. Erdoğan rejiminin nefret politikalarının bütün dünyaya anlatılması, son dönemde gerçekleştirilen nefret suçlarının tespiti ve uluslararası raporlara yansıtılması ve en önemlisi de bu konuda uluslararası toplumda farkındalığın arttırılması bakımından **Stichting Justice Square** bünyesinde hazırlanmış olan bu çalışma Gülen Hareketine yönelik sistematik nefret söylemi ve suçlarının işlendiğini ortaya koymaktadır.
37. Maalesef Gülen Hareketine yönelik 2016 yılından itibaren yüzlerce nefret suçu işlenmesine rağmen bu vakalar hazırlanan raporlara yansıtılamamıştır. Bu çalışmanın Türkiye’de Gülen Hareketine yönelik işlenen nefret suçlarının tespiti ve kayda alınması noktasında Kurumunuz bünyesinde hazırlanacak yıllık raporlara katkı sunmasını umuyoruz. Ayrıca bu hususları tartışmak üzere Ocak ayından sonra yapmayı düşündüğünüz online toplantıya katılmaktan büyük mutluluk duyacağımızı da bilmenizi isteriz. Saygılarımızla...

Stichting Justice Square